

Νουνεχής, νοήμων ἔνθ' ἄν.: Γνωμ. Ἀχουλλοῦν οὕς νὰ ἐνούνηξεν, ὁ παλαλὸν ἐπάντρεψεν κ' ἐποίκεν δέκα χάταλα (ἕως οὗτου νὰ σκεφθῇ ὁ γνωστικός, ὁ τρελλὸς ἐνυμφεύθη καὶ ἔκαμε δέκα τέκνα. Ὅτι δὲν πρέπει κανεὶς νὰ σκεφθῇ πολὺ διὰ τὸν γάμον) Σάντ.

ἀκίνδυνος ἐπίθ. λόγ. σύνηθ. ἀτζίνδυνε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀκίνδυνος.

Ὁ μὴ ἐπικίνδυνος ἔνθ' ἄν.: Ἀκίνδυνος ἄνθρωπος. Ἀκίνδυνο σκυλλί - φάρμακο - φίδι κττ.

ἀκίνητα ἐπίρρ. ἑνιαχ. ἀκύνητα ἑνιαχ. ἀκύνιστα Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκίνητος.

Ἀκινήτως, ἀκλονήτως ἔνθ' ἄν.: Στάσου ἀκύνητα (μὴ κουνηθῇς) ἑνιαχ. Ἦρθαμε ἀκύνιστα (ἐπὶ εὐπλοίας) Θράκ.

ἀκίνητον τό, λόγ. κοιν. ἀκύνητο Κρήτ.

Τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀκίνητος οὐσιαστικοποιηθέν. Ἡ λ. καὶ μεσν.

1) Ἀκίνητος περιουσία, οἰκία, ἀγρὸς κττ. κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τὴν κινητὴν περιουσίαν, τὰ ἔπιπλα, ζῶα κττ. λόγ. κοιν.: Ἐπούλησε κινητὰ καὶ ἀκίνητα κ' ἔφηνε.

2) Εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν εἰς τῶν παιζόντων ἴσταται ἀκίνητος, ἀκλόνητος Κρήτ.

ἀκίνητος ἐπίθ. λόγ. κοιν. ἀτσίνητος Ἀνδρ. κ. ἁ. ἀτσίνητε Τσακων. ἀκύνητος σύνηθ. ἀκύνιστος Ἡπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Πάτρ.) Πόντ. (Τραπ.) κ. ἁ. ἀκύνιχτος Πόντ. (Κερασ.) ἀκύν'στους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. ἀκύνιγος Κεφαλλ. Πόντ. (Τραπ.) κ. ἁ. ἀκύνιος Κέρκ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀκίνητος. Ὁ τύπ. ἀκύνητος ἐκ τοῦ κουνῶ, δι' ὃ ἰδ. κινῶ. Ὁ τύπ. ἀκύνιστος καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ μὴ κινούμενος, ἀμετακίνητος, ἀσάλευτος σύνηθ.: Στέκει ἀκίνητος σύνηθ. Νερὰ ἀκίνητα (λιμνάζοντα ὕδατα) Ἡπ. Ἐμεινε βουβὸς κὶ ἀκύνιος Κέρκ. || Γνωμ. Τὸ ἀκίνητο νερὸ βρομάει (ἐπιβλαβεῖς εἶναι ἡ ἀργία καὶ ὀκνηρία) Λακων. κ. ἁ. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κινηθῇ πολλαχ.: Ἡ πέτρα αὕτη εἶναι ἀκύνιστη (εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν δύναται τις νὰ τὴν μετακινήσῃ) Σαρεκκλ. γ) Μεταφ. Ἰσχυρὸς, εὐπορὸς Πελοπν. (Πάτρ.): Σπίτι ἀκύνιστο. 2) Ὁ μὴ λικνισθεὶς, ὁ μὴ κουνηθεὶς ἐπὶ βρέφους Ἡπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μακεδ. (Βογατσ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Τὸ παιδί κοιμήθηκε ἀκύνιστο Σαρεκκλ. Ἀκύνιστον ἔν' τὸ μωρὸν Τραπ. 3) Ὁ μὴ τεθεὶς εἰς κίνησιν, ὁ μὴ ἐκκινήσας Ἡπ.: Ἐκίνησε ὁ ταξιδιώτης; — Ὁχι, εἶναι ἀκόμα ἀκίνητος. Μύλος ἀκίνητος. Ψίκι ἀκίνητο (ψίκι = πομπή, συνοδεία).

4) Ὁ μὴ τεθεὶς ὑπὸ ζυγόν, ἐπὶ βοῶν Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἐκίνησες τὸ βουδόπουλλο; — Ἀκίνητο τό' χω ἀκόμη.

-ἀκίς κατάλ. παραγωγικὴ κοιν. -άτεις πολλαχ.

Ἐκ τῆς μεσν. καταλ. -άκιος ἢ ἐκ τῶν εἰς -άκι. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανελ. 12 (1915/6) 31 κέξ. καὶ KDieterich ἐν Balkan - Archiv 4 (1928) 136 κέξ.

Χρησιμεύει πρὸς σχηματισμὸν ὑποκοριστικῶν κυρίων ὀνομάτων δηλούντων πρόσωπον, ἰδίᾳ δὲ βαπτιστικῶν, οἷον: Ἀθανασάκας, Βασιλάκας, Γεωργάκας, Δημητράκας, Κωστάκας, Παναγιωτάκας, Σταματάκας, Φιλιππάκας κτλ.

Ἐντεῦθεν δὲ τὰ εἰς -άκας πατρωνυμικά καὶ ἐπώνυμα, οἷον: Κοσμάδάκας, Μανιατάκας, Πρασινάκας, Φιλιππάκας, Χατζιδάκας κτλ.

ἀκιτρινιστος ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κιτρινιστός <κιτρινίζω.

Ὁ μὴ λαβὼν χρῶμα κίτρινον, ὁ μὴ ἐπαρκῶς κίτρινος.

ἀκκομπανιαμέντο τό, σύνηθ. ἄκομπανιαμέντο Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *accompagnamento*.

Ἡ ὑπὸ μουσικοῦ ὁργάνου συνοδείᾳ μέλους εἴτε διὰ τῆς φωνῆς εἴτε δι' ἄλλου μουσικοῦ ὁργάνου ἐκτελούμενον ἔνθ' ἄν.: Κάνω ἀκκομπανιαμέντο πολλαχ. Τραγουδάει καλά, μὰ θέλει κὶ ἀκκομπανιαμέντο Κεφαλλ.

ἀκκομπανιάριστος ἐπίθ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀκκομπανιαριστός <ἀκκομπανιάρω τοῦ ἀρκτικοῦ α λαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου.

Ὁ ᾄδόμενος ἄνευ συνοδείας μουσικοῦ ὁργάνου.

ἀκκομπανιάρω Ζάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. κ. ἁ. ἀκκομπανιάρου Θράκ. (Μάδυτ.) ἄκομπανιάρω Κέρκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *accompagnare*.

1) Συνοδεύω, συντροφεύω Θράκ. (Μάδυτ.) Κέρκ. 2) Συνοδεύω διὰ μουσικοῦ ὁργάνου μέλος εἴτε ᾄδόμενον εἴτε δι' ἄλλου μουσικοῦ ὁργάνου ἐκτελούμενον Ζάκ. Κεφαλλ. κ. ἁ.: Λέγε τραγούδι κ' ἐγὼ θὰ σ' ἀκκομπανιάρω μὲ τὴν κιθάρα Κεφαλλ. Ἐπαίζανε τὰ βιολιά κὶ ἀκκομπανιάριζα κ' ἐγὼ Ζάκ.

ἀκκορτζέρομαι Ζάκ. ἀκροτζέρομαι Ζάκ. ἀκκορτζέρομαι Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *accorgersi*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Στάθη Πρῶξ. Α στ. 293 κέξ. (ἐκδ. ΚΣάθα 121) «παράγραφο δὲν ἔχω μπλεγὸ 'ς τὸ νοῦ μου οὐδὲ ντιγέστα | μηδὲ ἀκκορτζέρομαι τὸ πῶς φορῶ ντοττώρε βέστα».

Συναισθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι ἔνθ' ἄν.: Δὲν ἀκκορτζέριστηκα πῶς ἔμεινα μόνος Κεφαλλ.

ἀκκουζάρισμα τό, Παξ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκκουζάρω.

Κατηγορία, καταγγελία, μήνυσις.

ἀκκουζάρω Ζάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *accusare*.

1) Κατηγορῶ τινα ἐν δικαστηρίῳ, καταγγέλλω, ἐνάγω Ζάκ. Παξ.: Τὸν ἀκκουζάρισα Παξ. β) Νουθετῶ, συμβουλεύω Λευκ.: Τὸν ἀκκούζαρες; — Τὸν ἀκκούζαρε καὶ τὸν ἐββιζάρισα. 2) Δηλῶ προκαταβολικῶς, ὀρίζω ἐκ τῶν προτέρων, ἐν τῇ χαρτοπαιξίᾳ καὶ τῷ σφαιριστηρίῳ Κεφαλλ.: Ἀκκουζάρισα πέντε δίλμα (προτοῦ παίξω ἐδήλωσα ὅτι θὰ κάμω πέντε μπίλια, ὅτι θὰ ἐπιτύχω πεντάκις). Τὴν καραβόλα ποῦ θὰ κάμω τὴν ἀκκουζάρω (ὀρίζω κατὰ ποῖον τρόπον θὰ γίνῃ ἡ καραμπόλα, δηλ. διὰ ποίας κατευθύνσεως τῆς πληττομένης σφαίρας θὰ γίνῃ). Πβ. ἀκκουζάρω.

